

EU ønsker frihandel mellem to helt ulige parter, mellem fattige, underudviklede lande og en af verdens største og mest udviklede handelsblokke. Resultatet er til at forudse: De fattige landes import vil stige og deres lokale landbrug og industri vil blive udkonkurreret.

Når det er sådan, at AVS-landene ikke bare afviser EU's forslag, er det, fordi EU truer med at fjerne den handelsadgang, som landene allerede har i dag, og med at fjerne landenes ulandsbistand, hvis de ikke makker ret. Den aftale, som EU forsøger at presse igennem, er helt i strid med den danske regerings løfter om at sætte udvikling i centrum og at hjælpe Afrika ud af fattigdom.

Derfor håber vi i Enhedslisten på, at den her debat kan resultere i, at Danmark kræver en ny linje i forhandlingerne, der sætter udviklingshensyn højest, og helt forlader kravene om, at ulandene skal sænke deres toldsatser yderligere, at ulandene skal give en masse til store europæiske virksomheder, for at ulandene kan få lov til at sælge deres produkter på vores markeder.

Vi ønsker en gratis omgang til ulandene, hvor ulandene får adgang til vores markeder, og hvor de ikke straks bliver mødt af en kræmmermentalitet om, at store europæiske selskaber kan komme ind og udkonkurrere industri og landbrug i fattige lande.

Besvarelse

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at takke for forespørgslen her i dag. Regeringen har i det hidtidige forhandlingsforløb arbejdet for, at AVS-landene i endnu større omfang integreres i verdenshandelen. Det skal ske med rimelige overgangsperioder og under hensyntagen til deres udviklingsgrad.

Hovedformålet med partnerskabsaftalerne er ikke at skaffe EU øget handelsadgang i AVS-landene. Det overordnede formål er derimod at fremme AVS-landenes udvikling og fattigdomsbekæmpelsen. Regional integration og Syd-Sydhandel er de vigtigste katalysatorer for økonomisk fremgang.

Udviklings Samarbejdet mellem EU og AVS-landene er reguleret i den såkaldte Cotonouaftale, der blev indgået i juni 2000. Aftalen omfatter bl.a. politisk samarbejde, bistand og handel.

Men lad mig indledningsvis ridse den historiske kontekst op. I det eksisterende handelssamarbejde gives AVS-landene toldfrihed uden krav om gensidighed i EU for alle industrivarer med oprindelse i AVS-landene og for visse landbrugsvarer. Ifølge Cotonouaftalen skal fællesskabet indlede en proces, som munder ud i told- og kvotefri handelsadgang til EU for stort set alle produkter fra de mindst udviklede lande. Det har ført til præferenceordningen for de mindst udviklede lande under alt undtagen våbeninitiativet. De 41 mindst udviklede AVS-lande er således i dag omfattet af alt undtagen våbenpræferenceordningen.

Under forhandlingerne om Cotonouaftalen kunne der ikke opnås enighed om et fremtidigt handelsregime mellem AVS-landene og EU. Det blev derfor besluttet at anvende det handelssystem, der havde været gældende under den fjerde Lomékonvention indtil udgangen af 2007.

Det skete især efter ønske fra AVS-landene, men var i modstrid med WTO's fundamentale ikkediskriminationsprincip. I WTO opnåede AVS-landene en undtagelse, en såkaldt waiver, til udgangen af 2007. Prisen herfor var en handelsadgang til EU for en række ikke-AVS-lande som Thailand, Indonesien og Filippinerne på årligt ca. 25.000 t tunfisk, som er udnyttet fuldt ud og dermed er et de facto markedstab for AVS-landene.

Kl. 16.35

For at løse problemet i forhold til WTO indsatte man i Cotonouaftalen en bestemmelse om, at der med henblik på at styrke AVS-landenes integration i verdensøkonomien skulle forhandles om såkaldte økonomiske partnerskabsaftaler mellem EU og regionale grupper af AVS-lande. Forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler blev påbegyndt i september 2002 under dansk formandskab, og aftalerne skal senest træde i kraft den 1. januar 2008 og dermed respektere undtagelsen fra WTO. Processen skulle baseres på AVS-landenes egne regionale integrationsbestrebelse.

Efter Cotonouaftalen skal forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler navnlig tage sigte på at fastlægge en tidsplan for en gradvis afskaffelse af handelshindringerne mellem parterne. Det skal ske i overensstemmelse med de relevante WTO-regler.

Af Cotonouaftalens artikel 37.6 fremgår det, at der for de ikke mindst udviklede lande, som eventuelt ikke ønsker at deltage i partnerskabsaftalerne, bør undersøges mulige alternativer,